

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (FRAs: FRAUD RISK – ASSESSMENTS)

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๔

ปัญหาการทุจริต ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทย มาอย่างยาวนาน เป็นปัญหาเรื้อรัง ซึ่งทำให้ประเทศไทยได้รับความเสียหาย และนับวันยิ่งจะทวีความรุนแรงและมีรูปแบบที่แยบยลมากยิ่งขึ้น ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและการพัฒนาประเทศ การทุจริตที่เป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล หลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม อันเป็นหลักการของการปกครองระบบประชาธิปไตย มีสาเหตุมาจากที่หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายหรือกฎระเบียบแบบเบ็ดเสร็จ มีอำนาจดุลยพินิจสูง มีการอบความรับผิดชอบที่ไม่ชัดเจน และขาดระบบการทำงานที่โปร่งใส ปัญหาการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติที่จำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้เพื่อสร้างระบบการป้องกันและปราบปรามที่มีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยได้กำหนดหน้าที่และแนวนโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลายส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรา ๖๗ ที่กำหนดให้รัฐสนับสนุน และให้ความรู้ถึงอันตรายที่เกิดขึ้นจากการทุจริตและประพฤตินิষอบ ทั้งในภาครัฐและเอกชน ตลอดจนจัดให้มีมาตรการการกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันจัดการทุจริตและประพฤตินิষอบ นอกจากนี้ยังมีแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิষอบ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ที่กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต่างๆ จะต้องดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดกรอบและทิศทางที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ

ที่ผ่านมาธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ได้ประกาศใช้นโยบาย “ไอแบงก์ปลอดทุจริต ๑๐๐%” รวมทั้งโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ-ITA ได้กำหนดให้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ธนาคารจึงได้จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อบริหารจัดการระบบการป้องกัน และตอบโต้กับการกระทำทุจริตทุกรูปแบบ ที่อาจเกิดขึ้นกับธนาคาร เป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

การบริหารจัดการด้านการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นสิ่งท้าทายความสามารถ (Challenge) ที่ถือว่าเป็นโอกาส (Opportunities) ในการพัฒนาและปรับปรุงธุรกิจและเพิ่มผลกำไร ให้กับองค์กร และถือเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน ลูกค้า และหน่วยงานกำกับดูแลภาครัฐ การทุจริตที่มีต่อสถาบันการเงินสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ ทั้งที่เกิดจากบุคคลภายในองค์กร บุคคลภายนอกองค์กร และการทุจริตในลักษณะที่บุคคลภายในร่วมมือกับบุคคลภายนอกเพื่อทำการทุจริต

สิ่งที่นับว่าสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการปัญหาการทุจริตที่มีประสิทธิภาพได้แก่ ความสามารถในการสืบหาสาเหตุที่ถูกต้องแท้จริงของความเสียหายทางธุรกิจและความเสียหายทางด้านปฏิบัติการ ที่เกิดขึ้น โดยการสืบหาการทุจริตจะต้องไม่เพียงการรวบรวมข้อมูลสถิติการทุจริตในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นการเก็บรวบรวมการทุจริตที่เกิดกับทุกขั้นตอนของการทำธุรกรรมทั้งระบบ โดยผู้รับผิดชอบต้องเข้าใจและทำการศึกษา ทบทวนร่วมกับสำนักป้องกันการทุจริต ฝ่ายบริหารความเสี่ยงหน่วยงานด้านปฏิบัติการ และผู้บริหาร เพื่อให้แน่ใจว่ามีการดำเนินการแก้ไขที่เหมาะสมตรงกับสาเหตุของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับธนาคาร

แนวทางการดำเนินการ

ได้กำหนดแนวทางขับเคลื่อนตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการดำเนินการ ๕ กิจกรรม ดังนี้

๑. กิจกรรมเสริมสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต (องค์กรคุณธรรม)
๒. กิจกรรม ศปท.พบเพื่อนพนักงาน โดยการอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต นำ Fraud alert & Lesson Learnt นำเสนอแนวทางแก้ไข ร่วมกับฝ่ายบริหารความเสี่ยง
๓. กิจกรรมพัฒนาระบบป้องกันการทุจริต (Fraud Detection System)
๔. กิจกรรมเพิ่มช่องทางพิเศษร้องเรียนการทุจริต Whistle blower ช่องทางแจ้งเบาะแสการทุจริต
๕. กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับตัวแทน AFO** ธนาคารทุกหน่วยงาน

การวิเคราะห์สถานการณ์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร

๑. การระบุความเสี่ยง และประเภทความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยงให้ระบุนรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงด้านการทุจริต โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงด้านการทุจริตนั้นอยู่แล้วและนำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวมาพิจารณาประเภทความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

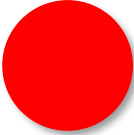
ประเภทความเสี่ยงจากการทุจริต	ความหมาย
Known Factor	การทุจริตที่เคยเกิดขึ้น และยังไม่เคยเกิดขึ้นแต่มีโอกาสหรือมีการคาดการณ์ว่าจะมีความเป็นไปได้ที่จะเกิด
Unknown Factor	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการพยากรณ์ในอนาคต

จากการวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยงกระบวนการปฏิบัติงานของธนาคารแบ่งได้ ๔ กลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มประเภทรูปแบบ / พฤติกรรม ความเสี่ยงที่เกิดจากการลักทรัพย์นายจ้าง การจัดเก็บรักษาเงิน
๒. กลุ่มประเภทรูปแบบ / พฤติกรรม ความเสี่ยงที่เกิดจากการยักยอก นื้อ โกง
๓. กลุ่มประเภทรูปแบบ / พฤติกรรม ความเสี่ยงที่เกิดจากการปลอมแปลงเอกสารใช้เอกสารปลอม หรือการตรวจสอบหลักฐาน
๔. กลุ่มประเภทรูปแบบ / พฤติกรรม ความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริต และประพฤติมิชอบ การใช้ดุลยพินิจพิจารณาอนุมัติ หรืออนุญาต

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงด้านการทุจริต โดยมีรายละเอียดดังนี้

สถานะความเสี่ยง	ความหมาย
	ความเสี่ยงระดับต่ำ
	ความเสี่ยงระดับปานกลาง สามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ ควบคุมดูแลได้
	ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุม ข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
	ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถ ตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับอย่างใกล้ชิด หรือสม่ำเสมอ

มุมมองในมิติการกระทำทุจริตของธนาคาร แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ทุจริตภายในองค์กร จากการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว พบว่า รูปแบบความเสี่ยงจากการกระทำทุจริตภายในองค์กร จากการทำ FRAs : Fraud Risk Assessment ส่วนมากจัดอยู่ในรูปแบบการกระทำทุจริตประเภท ความเสี่ยงจากการทุจริต ประพฤติมิชอบ การใช้ดุลยพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๒. ทุจริตจากภายนอกองค์กร จากการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว พบว่า รูปแบบความเสี่ยงจากการกระทำทุจริตภายนอกองค์กร จากการทำ FRAs : Fraud Risk Assessment ส่วนมากจัดอยู่ในรูปแบบการกระทำทุจริตประเภท ความเสี่ยงจากการปลอมแปลงเอกสาร ใช้เอกสารปลอม หรือ การตรวจสอบหลักฐาน รูปแบบการฉ้อโกงโดยการทำที่เปิดเผยชื่อกับธนาคาร แล้วนำไปใช้เป็นช่องทางในการกระทำทุจริต หลอกลวงขายของออนไลน์

มุมมองในมิติของประเภทผลิตภัณฑ์การให้บริการของธนาคาร แบ่งได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๑. มุมมองด้านสินเชื่อของธนาคาร พบประเด็นการกระทำทุจริต จากกระบวนการปฏิบัติงานดังนี้

พบว่า มีความเสี่ยงจากการปลอมแปลงเอกสารเพื่อใช้ประกอบการขอสินเชื่อ รวมทั้งความเสี่ยงจากการปลอมเอกสารประกอบการเบิกใช้สินเชื่อ รวมถึง การเปลี่ยนแปลงมติโดยมิได้รับอนุญาต เพื่อประโยชน์การ

๒. มุมมองด้านเงินฝาก พบประเด็นการกระทำทุจริต จากกระบวนการปฏิบัติงาน ดังนี้

พบว่า ส่วนมากมีความเสี่ยงจากการไม่ตรวจสอบเอกสาร การพิสูจน์ตัวตนลูกค้า KYC : Known You Customer ลูกค้าเป็นส่วนใหญ่ และยังมีความเสี่ยงเรื่องการยกยอกทรัพย์ ลักทรัพย์จากบัญชีลูกค้า

๓. มุมมองด้านบริการ หรือกระบวนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ พบประเด็นการกระทำทุจริต จากกระบวนการปฏิบัติงาน ดังนี้

พบว่า มีความเสี่ยงจากกระบวนการนำเงินเข้าออกห้องมั่นคง การดูแลรักษาเงินสดของพนักงานในสาขา การเติมเงินตู้เข้าตู้ ATM พบว่าเป็นความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ

มาตรการจัดการความเสี่ยงและการป้องกันการทุจริต

ตามกลุ่มประเภทรูปแบบ พฤติกรรม เหตุการณ์ทุจริตทั้ง ๔ กลุ่ม ธนาคารได้แผนการจัดการความเสี่ยงและการป้องกันการทุจริต ดังนี้

กลุ่มประเภทรูปแบบ/พฤติกรรมความเสี่ยงจากการทุจริต	แผนการจัดการความเสี่ยงและการป้องกันการทุจริต
๑. การลักทรัพย์นำจ้าง การจัดเก็บรักษาเงิน	<ul style="list-style-type: none"> ■ ตรวจสอบระบบภาพวงจรปิดตามคู่มือปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ■ ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด อาทิ รายงานประจำวัน ตรวจสอบเงินสดก่อนนำออก-เข้าห้องมั่นคงในรูปของคณะกรรมการ มีการ Surprise Check อย่างสม่ำเสมอ ■ กำชับให้พนักงานออกใบเสร็จทุกกรณี และตรวจสอบยอดเงินเมื่อสิ้นวัน ว่าตรงกับยอดใบเสร็จหรือไม่ พร้อมจัดทำรายงานผู้จัดการสาขา ■ กำชับการปฏิบัติและซักซ้อมความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเรื่องการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ใบเสร็จออกจากระบบเท่านั้น ■ ผู้บังคับบัญชาควรสร้างจิตสำนึกให้พนักงาน ตระหนักถึงการใช้ทรัพย์สินของธนาคาร และบทลงโทษของการนำทรัพย์สินของธนาคารไปใช้ส่วนตัว

กลุ่มประเภทรูปแบบ/พฤติกรรมความเสี่ยงจากการทุจริต	แผนการจัดการความเสี่ยงและการป้องกันทุจริต
	<ul style="list-style-type: none"> ผู้บังคับบัญชาควรหมั่นตรวจสอบการโอนงบประมาณอย่างเคร่งครัด เช่น ตรวจสอบ Cost Center รหัสบัญชี ยอดเงินที่โอน เป็นต้น
<p>๒. การทุจริต ประพฤติมิชอบ การใช้ดุลยพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต</p>	<ul style="list-style-type: none"> ผู้บังคับบัญชาทุกลำดับชั้นต้องกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่อย่างละเอียดรอบคอบก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ ตรวจสอบปฏิบัติตามมติธนาคารอย่างเคร่งครัด กำชับการปฏิบัติและซักซ้อมความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเรื่องการจับค่าธรรมเนียม ใบเสร็จออกจากระบบเท่านั้น กำชับพนักงานกรณีมีลูกค้ำร้องเรียนพนักงานเรียกสินบนเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำสินเชื่อ ให้เร่งส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงพิจารณาทันที จัดให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินของธนาคารที่อยู่ในความรับผิดชอบของสาขาอย่างเคร่งครัด ไม่นำรถยนต์ของธนาคาร หรือทรัพย์สินของธนาคารไปใช้ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้อื่น เร่งดำเนินการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นไปตาม พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางการป้องกันความเสี่ยงจากการทุจริตและความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน กำชับแนวทางปฏิบัติในการเบิกเงินค่างวดงานโดยสร้างระบบถ่วงดุลอำนาจระหว่าง RM กับ Operation เพื่อควบคุมให้มีการปฏิบัติตามมติและเงื่อนไขของผู้อนุมัติ กำชับให้มีการตรวจสอบคุณภาพของบริษัทประเมินราคาภายนอก เพื่อให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของธนาคารและตามมาตรฐานวิชาชีพจรรยาบรรณการประเมินราคา และไม่ต่ออายุสัญญาจ้างบริษัทประเมินที่ไม่ได้ตามเกณฑ์ของธนาคาร
<p>๓. การปลอมแปลงเอกสาร ใช้เอกสารปลอม หรือ การตรวจสอบหลักฐาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ /เอกสารที่ใช้ในการยื่นขอสินเชื่อ ให้กับลูกค้า และเจ้าหน้าที่ธนาคารทราบ ติดประกาศค่าธรรมเนียมในสาขา ขยายช่องทางให้มากขึ้น /สามารถบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เน้นย้ำแนวทางปฏิบัติกับการให้บริการกับพนักงานสาขาทราบเสมอ ศึกษาระเบียบและคู่มือปฏิบัติงานอย่างท่องแท้ ทำความเข้าใจอย่าเอาอคติส่วนตัวไปใช้กับงาน

กลุ่มประเภทรูปแบบ/พฤติกรรมความเสี่ยงจากการทุจริต	แผนการจัดการความเสี่ยงและการป้องกันทุจริต
	<ul style="list-style-type: none"> ■ กำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในการตรวจสอบหลักฐาน ให้มีรายละเอียดถูกต้องทุกกระบวนการ
<p>๔. การยกยอก นื้อโกง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ ตรวจสอบระบบภาพวงจรปิดตามคู่มือปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และหมั่นสังเกตพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ ■ ผู้บังคับบัญชารวบรวมและควบคุมการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด อาทิ รายงานประจำวัน ตรวจสอบเงินสดก่อนนำออก-เข้าห้องมั่นคงในรูปของคณะกรรมการมีการ Surprise Check การตรวจสอบโดยไม่แจ้งล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ ■ กำชับให้พนักงานออกไปเสร็จทุกกรณี และตรวจสอบยอดเงินเมื่อสิ้นวัน ว่าตรงกับยอดใบเสร็จหรือไม่ พร้อมจัดทำรายงานผู้จัดการสาขา ■ กำชับให้ปฏิบัติและซักซ้อมความเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเรื่องการจับกุม ค้าธรรมเนียม ใบเสร็จออกจากระบบเท่านั้น

ข้อสังเกต / ข้อเสนอแนะ

๑. สาขาและสำนักงานใหญ่ ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต การรับสินบน ซึ่งเป็นจุดอ่อนหรือมีค่าผลกระทบต่อค่าคะแนน CPI

๒. มาตรการป้องกันการทุจริต ดังกล่าวข้างต้น ต้องใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานอาจกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันการทุจริต หรือแนวทางปฏิบัติที่ดี (Do & Don't) และมีบทลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างรวดเร็ว ชัดเจน เป็นธรรม

๓. บางสาขาและฝ่ายงานในสำนักงานใหญ่ ได้นำปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินงาน มาระบุเป็นเหตุการณ์ความเสี่ยง จึงทำให้การประเมินความเสี่ยงในขั้นตอนต่างๆ ไม่สามารถหาแนวทางป้องกันปัญหาได้อย่างแท้จริง

๔. ในระยะต่อไป สำนักป้องกันการทุจริต (สปท.) เห็นควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาหากเกิดการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ธนาคารมีการสร้างเครือข่ายพนักงานป้องกันการทุจริต ประจำสาขาส่งงานเขต จำนวน ๑ ราย/แห่ง ซึ่งจะช่วยในการเสริมสร้างกระบวนการป้องกันกัน และการปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีขององค์กร

ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. พัฒนาประสิทธิภาพการป้องกันการทุจริตและส่งเสริมธรรมาภิบาล
๒. ปิดโอกาสการเกิดการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ภายในธนาคาร
๓. ธนาคารเป็นต้นแบบด้านการบริการประชาชนด้วยหลักธรรมาภิบาล และความโปร่งใส
๔. สร้างวัฒนธรรมองค์กร ตระหนักรู้ด้านการป้องกันการทุจริต สนองตอบนโยบายไอแบงก์ปลอดทุจริต ๑๐๐%

ประมวลภาพการอบรมเสริมสร้างความรู้ด้านป้องกันการทุจริตให้กับพนักงาน

สำนักงานใหญ่

สาขา

กระดาษทำการ-ประเมินความเสี่ยงการทุจริต (FRAs: Fraud Risk -Assessments)

R1

การประเมินการควบคุมความเสี่ยงด้านการทุจริตด้วยตนเอง (Fraud Risk Control Self Assessment: FRCSA)

สำนักป้องกันการทุจริต

1.ชื่อความเสี่ยง : (ต้องการขึ้นบรรทัดใหม่ กด Alt+Enter)

2.การควบคุมความเสี่ยงที่มีอยู่ : อธิบายวิธีการปฏิบัติงานในปัจจุบัน (ต้องการขึ้นบรรทัดใหม่ กด Alt+Enter)

3. การประเมินผลการควบคุม : พิจารณาได้จากกิจกรรมควบคุม ข้อ 3 (ต้องการขึ้นบรรทัดใหม่ กด Alt+Enter)

4. รูปแบบการทุจริต	กรุณาเลือก >>>	การทุจริตประทุมิชอบ / การใช้ดุลยพินิจพิจารณานอมนัดอนุญาต
--------------------	----------------	--

5.ความเสี่ยงที่มีอยู่ และสาเหตุ : อธิบายวิธีการปฏิบัติงานในปัจจุบัน (ต้องการขึ้นบรรทัดใหม่ กด Alt+Enter)

6.แผนการปรับปรุงการควบคุม (ต้องการขึ้นบรรทัดใหม่ กด Alt+Enter)

7. กลยุทธ์บริหารความเสี่ยง Risk Score > 10

การลดความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินกลาง

เกณฑ์การพิจารณาระดับโอกาสที่จะเกิดขึ้น

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Risk Likelihood)

ระดับโอกาส (ความเป็นไปได้)	ความหมาย
1	นาน ๆ ครั้ง (แทบไม่เกิดขึ้นเลย)
2	ไม่บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุก 5 ปี)
3	ปานกลาง (อาจเกิดขึ้นได้ทุกปี)
4	บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุกเดือน)
5	บ่อยมาก (อาจเกิดขึ้นได้ทุกวัน)

เกณฑ์การพิจารณาระดับผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบ	ด้านชื่อเสียง	ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	ด้านการเงิน	ด้านกฎหมาย/ ข้อบังคับ/ นโยบาย/ ระเบียบ
1 (ต่ำมาก)	ไม่กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร	ระดับคะแนนความพึงพอใจ >80%	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 1% ของรายได้ทางการเงิน	ไม่ขัดต่อกฎระเบียบภายในและภายนอกของการดำเนินธุรกิจของธนาคาร
2 (ต่ำ)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือแต่แก้ไขได้ภายใน 1 วัน	ระดับคะแนนความพึงพอใจ >70%-80%	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 2.5% ของรายได้ทางการเงิน	ขัดต่อกฎระเบียบภายในและภายนอกของการดำเนินธุรกิจของธนาคารในระดับที่ไม่รุนแรง
3 (ปานกลาง)	พาดหัวข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์/วิทยุ/โทรทัศน์ในเชิงลบ	ระดับคะแนนความพึงพอใจ >60%-70%	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 5% ของรายได้ทางการเงิน	ขัดต่อกฎระเบียบภายนอกโดยได้รับการเตือนจากหน่วยงานกำกับดูแล
4 (สูง)	พาดหัวข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์/วิทยุ/โทรทัศน์ในเชิงลบมากกว่า 1 วัน	ระดับคะแนนความพึงพอใจ >50%-60%	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 7.5% ของรายได้ทางการเงิน	ขัดต่อกฎระเบียบภายนอกโดยมีผลทางกฎหมายและ/หรือก่อให้เกิดเบี้ยปรับเงินเพิ่มค่าสินไหมทดแทน
5 (สูงมาก)	พาดหัวข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์/วิทยุ/โทรทัศน์ในเชิงลบมากกว่า 1 วันหรือต่อเนื่อง	ระดับคะแนนความพึงพอใจ < 50%	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 10% ของรายได้ทางการเงิน	ขัดต่อกฎระเบียบภายนอกโดยมีความผิดทางอาญา และ/หรือถูกยึดใบอนุญาต (License)

*** กรณีพิจารณาแล้วไม่สามารถใช้เกณฑ์กลางได้ ขอให้ใช้เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้วยตนเอง ***

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้วยตนเอง

เกณฑ์มาตรฐานระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood: L)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	นาน ๆ ครั้ง (แทบไม่เกิดขึ้นเลย)
4	สูง	ไม่บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุก 5 ปี)
3	ปานกลาง	ปานกลาง (อาจเกิดขึ้นได้ทุกปี)
2	น้อย	บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุกเดือน)
1	น้อยมาก	บ่อยมาก (อาจเกิดขึ้นได้ทุกวัน)

เกณฑ์มาตรฐานระดับความรุนแรงของผลกระทบจากความเสียหาย (Impact: I)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	รุนแรงที่สุด	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 1% ของรายได้ทางการเงิน
4	ค่อนข้างรุนแรง	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 2.5% ของรายได้ทางการเงิน
3	ปานกลาง	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 5% ของรายได้ทางการเงิน
2	น้อย	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 7.5% ของรายได้ทางการเงิน
1	น้อยมาก	ระดับผลกระทบทางการเงิน เกินกว่า 10% ของรายได้ทางการเงิน

แบบประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต ปี ๒๕๖๔

ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

ฝ่าย / สำนัก .....

ลำดับ	รายการ	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		มี / ใช่	ไม่มี / ไม่ใช่	
ด้านการบริหาร				
๑	ผู้บริหารมีการตัดสินใจทางการปฏิบัติงานและการเงินอยู่ภายใต้บุคคลคนเดียว			
๒	ผู้บริหารมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่ไม่เหมาะสม เช่น นโยบายและวิธีการบัญชีที่ไม่เป็นมาตรฐาน เป็นต้น			
๓	พนักงานระดับฝ่ายฯ ขึ้นไปติดตาม หรือให้ความสนใจหรือเลือกปฏิบัติเฉพาะงานที่มีผลประโยชน์			
๔	พนักงานระดับฝ่ายฯ ขึ้นไปเพิกเฉยหรือไม่พิจารณาแก้ไขปัญหาตามผลการตรวจสอบ (ภายในและภายนอก) อย่างทันกาล			
๕	ฝ่ายฯ มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยไม่ได้กำหนดตัวชี้วัดและกรอบเวลาที่ชัดเจน			
๖	ฝ่ายฯ ขาดการตรวจสอบและกำกับดูแลของผู้บังคับบัญชาในการตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่			
๗	การจัดโครงสร้างหน่วยและสาขางาน การบังคับบัญชาที่ไม่ชัดเจนและไม่เหมาะสม			
๘	ไม่กำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้การแบ่งแยกหน้าที่ ไม่เพียงพอ			
๙	ผู้บริหารเลือกปฏิบัติกับพนักงานรายหนึ่งรายใดให้ความไว้วางใจ หรืออำนาจแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมากเกินไป ซึ่งทำให้บุคคลนั้น มีโอกาสเกิดการทุจริตได้			
๑๐	ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลรวมทั้งการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในช่องทางที่กฎหมายกำหนด และช่องทางอื่นที่เหมาะสมตามขอบเขต ภาวะเบี่ยงเบนของธนาคาร			
๑๑	เรียกร้องหรือรับสินบนของขบวนการ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากบุคคลภายนอก หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธนาคารในทุกกรณี ที่อาจส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจในการปฏิบัติงาน หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์			
๑๒	ไม่มีการกำหนดนโยบายและสื่อสารการต่อต้านคอร์รัปชัน อย่างเคร่งครัด			
๑๓	ไม่กำหนดนโยบายและแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้การแบ่งแยกหน้าที่ ไม่เพียงพอ			
ด้านการปฏิบัติงาน				
๑	มีคำตำหนิหรือหนังสือร้องเรียนทั้งจากลูกค้าและพนักงานมากขึ้น			
๒	การปฏิบัติงานขาดกิจกรรมการควบคุมและติดตามประเมินผลที่เพียงพอ			
๓	มีการใช้ Password ร่วมกันหรือเปิดเผย Password ให้คนอื่นทราบ			
๔	ไม่มีการลงทะเบียนรับ-ส่ง และการควบคุมเอกสารแบบฟอร์มที่ใช้ เช่น สมุดเช็ค และใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น			

ลำดับ	รายการ	ผลการประเมิน		หมายเหตุ
		มี / ใช่	ไม่มี / ไม่ใช่	
๕	ผู้ปฏิบัติงานมีอุปนิสัยหรือภูมิหลังในการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ดัดการพนันหรือมีความจำเป็นต้องใช้เงินเกินตัว			
ด้านการปฏิบัติงาน				
๖	มีข้อบกพร่องการควบคุมภายในที่สำคัญอยู่เสมอ โดยไม่มีการสั่งให้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข			
๗	มีการให้ข้อมูลความลับหรือข้อมูลที่มีกรรมสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือโดยผิดกฎหมาย (PD & PA)			
๘	ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างพนักงานจัดซื้อกับผู้ขายสินค้าหรือ การมีญาติหรือผู้ใกล้ชิด			
ด้านบัญชีและการเงิน				
๑	ไม่มีระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินอย่างชัดเจน			
๒	ไม่มีเอกสารใบสำคัญประกอบการจ่ายเงินตามระเบียบ			
๓	ขาดการตรวจสอบหลักฐานทุกรายก่อนการจ่ายเงินทุกครั้งว่าจ่ายได้ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี			
๔	ใบยืมเงินทตรงไม่ได้รับอนุมัติโดยผู้มีอำนาจตามระเบียบ			
๕	ผู้ยืมเงินทตรงกับผู้อนุมัติเป็นบุคคลคนเดียว			
๖	มีการยืมเงินทตรงที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดตามระเบียบ			
๗	อนุมัติให้ยืมเงินทตรงใหม่ แม้ยังไม่ส่งใช้เงินทตรงรายเก่า			
๘	เมื่อได้รับคืนเงินยืมทตรง ไม่มีการออกใบเสร็จรับเงิน หรือ ใบสำคัญจ่าย			
๙	มีรายการคงค้างในบัญชีพัก (Suspense Account) อยู่เป็นจำนวนมาก โดยไม่มีการติดตามหาสาเหตุ เพื่อปรับปรุงบัญชีให้ถูกต้องภายในเวลาอันสมควร			
๑๐	ความไว้วางใจแก่พนักงานคนหนึ่งมากจึงให้ทำหน้าที่ทุกอย่างเกี่ยวกับรายงานทางการเงินขององค์กร เป็นการเปิดโอกาสให้คนใดคนหนึ่งปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนจบ อาจเป็นโอกาสให้บุคคลนั้นทำรายงานเท็จหรือปิดบังข้อเท็จจริงได้			

สรุป: ผลการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต.....

หมายเหตุ: สรุปผลแบบสอบถามการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต ของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๔ พบว่า ทุกหน่วยงาน รายงานว่า “ไม่มี” การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับรายการในแบบสอบถามการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต ประจำปี ๒๕๖๔